

TĀHEKE

NR.6 1982

ISSN 0134-2266

LEELO TUNGAL

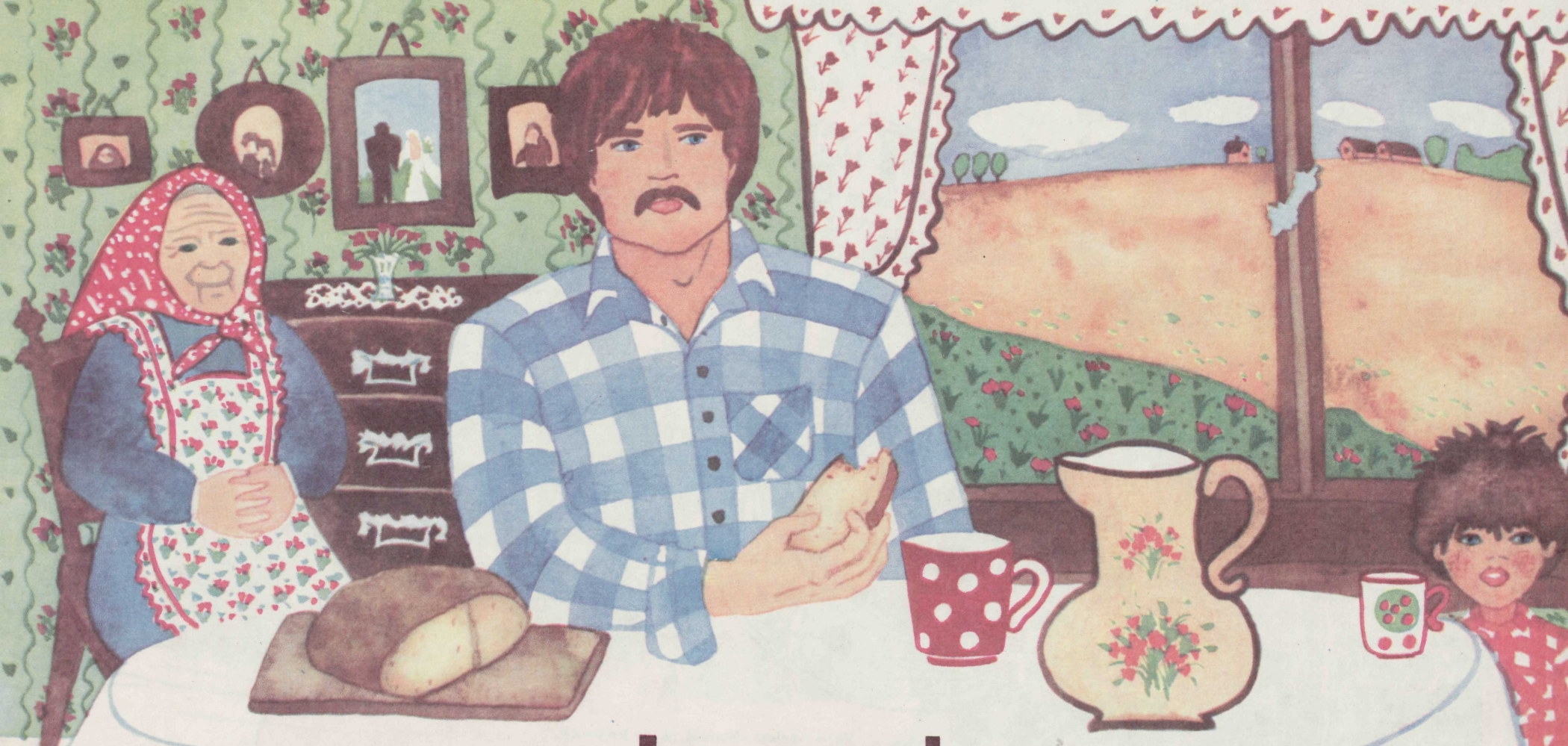
Suvel tööd on üle pea

MEIL ON PEENRAD,
LILLEKLUMP,
MEIL ON AIANURGAS
PUMP.

AIAS TÖÖD ON
ÜLE PEA,
KUID JUST SEE ON
ÜLIHEA:

PEENARDEL ON JOOGIJANU—
KASTAME NEID JÄRJEPANU.
ERITI SUUR KURGIPEENAR—
SEE ON KÕIGE KANGEM VEENARR.
«JOODA!» PALUB IGA LAST TA.
MUUDKUI PUMPA, MUUDKUI KASTA...
MÕNE PÄEVA RINGI KALPSAD—
JUBA KAPSAVAOS ON MALTSAD.
EI SA JÕUA OHATAGI—
LEIAD PEENRALT OHAKAGI!
PEENRAD PUHTAD—MURU PÜGAD,
SUVI OTSA AINA RÜGAD.
ÜHEL ÕHTUL VAATAD, KOHKUD:
LIIVAKAST ON TÄITSA ROHTUND!
LIIVAST VAHIB POOLIK LELU...
NII KÄIB TÖÖKA LAPSE ELU—
IKKA TÖÖD ON
ÜLE PEA.
AGA SEE VIST
ONGI HEA.

JANNO PÖLDMA

Juured

Illustreerinud KELLI KAGOVERE

Igal suvel ütleb isa, et aitab linnaelust. Ja ostab bussipiletid vanaema juurde. Vanaema juures joob isa suure tassitäie mapiima, sööb kääru kodusküpsetatud saia ja ütleb: oi kui hea!

Aga seekord isa oi kui hea ei öelnud. Piima jõi küll, saia söi samuti, vaatas siis aknast välja ja ohkas: ka minu juured on kuskil siin...

Martin teadis, et juured kasvavad maa sees. Martin võttis labida ja hakkas õues kaevama. Ukse ees isa juuri ei olnud, seal oli lillepeenar. Sõstrapõõsaste kõrval ka ei olnud, tillivagude vahel samuti mitte. Õunapuude alt leidis Martin tigusid. Siis meenus talle, et pööningul ripub midagi. Martin ronis redelile ja piilus.

Pööningul kuivasid kummelid. Ehk ajas isa midagi segi! Kord arvas isa, et triibuline lips ripub kapis. Lebas aga hoopis kapi all. Teinekord otsis isa parema jala kinga, mille ema oli hoopis parandusse viinud.

Üks koht oli siiski veel. Tarvis järele vaadata. Suur nõgesepuhmas lauda taga. Martin ronis redelilt maha ja sammus sinna. Ai! torkas nõges. Martin hõõrus sõrme ja proovis labidaga kaevata. Ai, ai! kõrvetati teda mitmelt poolt korraga. Martin hüppas nõgesepõõsast kaugemale. No kui juba täismees ei leia oma juuri — mõtles Martin, hõõrus haigetsaanud kohta ja läks õunapuude alla tigudega mängima.

ELLEN NIIT

Laps ise

SUUR VÕILEIB OOTAB SÖÖJAT,
NAEL VASARAGA LÖÖJAT.
PIIM KLAASIS ÄRAJOOJAT,
LAPS ÕUES TUPPATOJAT.

Illustreerinud PRIIT PÄRN

Usbeki kirjanik
MIRAZIZ AGZAM

Pelglik poiss

Vene keelest tõlkinud JAAN RANNAP

ON VARJUS JA PÄIKSE KÄES
KUUMUSELÕÕM,
SESTAP VOOLUVEES SUPELDA
LASTEL RÕÕM.
ÜKSAINUKE VENNIKE
SELLEST EI TEA,
JALALT JALALE TAMMUB,
NÄO PAHURAKS VEAB.
«HÜPPA OMETI VETTE!»
TALLE HÜÜTAKSE KOOS.

«PEAB VAATAMA ETTE,»
PEAD RAPUTAB TOO.
«KUI NÄITEKS ON KUSKIL SIIN
PEIDUS VAAL,
VÕIB JUHTUDA, SUPLEJA
SAAGIKS TA SAAB.»
«TOHOH! SEE MEIL SIIN JU
NIISUTUSKRAAV.
KES ENNE ON KUULNUD,
ET KRAAVIS KÄIB VAAL.»

«KUID MERRE JU SAADAVAD
KRAAVIKI VEE.
KUI VOOL KAASA HAARAB,
VAAL SEAL OOTAB EES.»

PÄEV HILJEM SEE VEIDRIK
ÜLE VÄSITAS END,
MURUL PUHATA TAHTIS,
VISKAS PIKALI END.
ENT ENNE KUI PEALE

LEIB ISE EI SAA SUHU.
NAEL ISE EI TEA, KUHU.
PIIM ISE VOOLAB PÕUE.
LAPS ISE UNUB ÕUE.

1. Kõige suurem
2. Kõige väiksem
3. Kõige kõrgem
4. Kõige madalam
5. Kõige vanim
6. Kõige noorem

7. Kõige raskem
8. Kõige kergem

9. Kõige kauem
10. Kõige lühem
11. Kõige rohkem
12. Kõige vähem
13. Kõige rohkem
14. Kõige vähem

15. Kõige rohkem
16. Kõige vähem
17. Kõige rohkem
18. Kõige vähem

19. Kõige rohkem
20. Kõige vähem
21. Kõige rohkem
22. Kõige vähem
23. Kõige rohkem
24. Kõige vähem

25. Kõige rohkem
26. Kõige vähem
27. Kõige rohkem
28. Kõige vähem

Mida vanal ajal mängiti

TIIA TOOMET

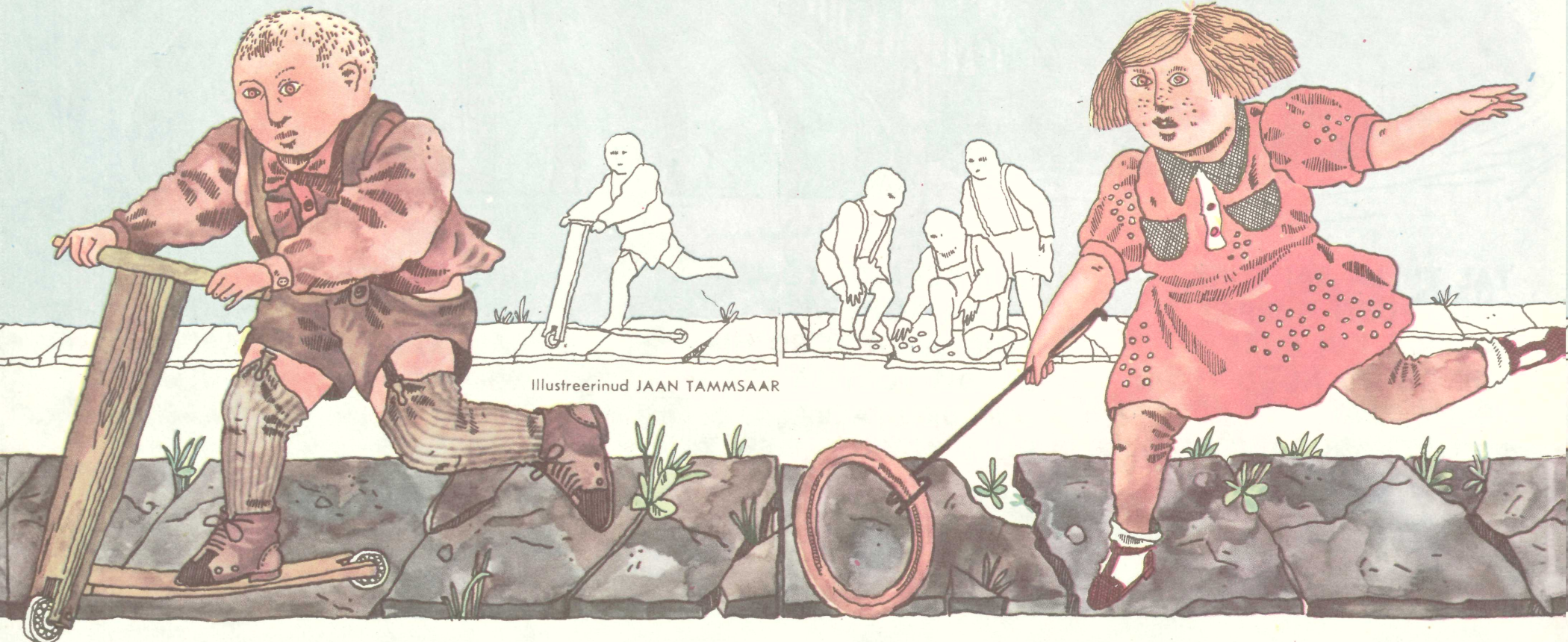
Poisid mängisid vanal ajal sussi. Sussi mängimiseks läks tarvis sussikulpi ja kopikaid. Sussikulp oli suure nõöbi moodi tinatükk. Kopikad nägid välja nagu praegu, aga maksid kümme korda vähem. Kopikaid sai, kui ostsid odavama kinopileti või jätsid jäätise ostmata. Sussikulpe sai vahetada suuremate poiste käest. Sussikulbiga löödi kopikate peale. Kui mõni kopikas pööras teise külje, sai lööja kopika endale. Vanaemad sussimängu ei sallinud, sest raha peale mängimine viis inimese hukka. Seepärast peitsid vanaemad sussikulpe ära. Sils olid poisid vanaemadega tülis.

Tüdrukud mängisid vanal ajal klaaskuulidega. Klaaskuulid olid väikesed nagu tikrimarjad ja mitmevärvilised. Oli ka ühevärvilisi klaaskuule, aga väga harva. Klaaskuule favaliselt leiti. Tulid ühel hommikul hoovi ja märkasid rohu sees helkivat klaaskuuli. Või vedeles klaaskuul tänavarentslis. Mõnel tüdrukul oli kohe mitu klaaskuuli. Klaaskuule vaadati niisama või veeretati. Veeretades kadus vahel mõni klaaskuul ära. Kõik otsisid, aga

kuul oli kui maa alla vajunud. Mõnikord hiljem leiti kadunud klaaskuul hoopis teisest hoovist.

Jalgrattaid oli vanal ajal vähe. Sellepärast tegid poisid endile lauajuppidest tõukerattad. Tõukeratastele pandi kuullaagrid alla ja need pörisesid sõites palju toredamini kui poerattad. Kui kümme poissi tõukeratastega mööda kõnniteed kihutas, oli nagu Pirita-Kose ringrajal mootorrattavõistluste ajal. Nii väitsid keldrikorruste elanikud. Neile meeldisid tõukerattad sama vähe kui vanaemadele sussikulbid.

Kellel tõukeratast polnud, need sõitsid pliidirõngastega. Pliidirõngale ei saanud peale minna, seda tuli traadist konksuga enda ees veeretada. Mida kiiremini jooksid, seda paremini ratas veeres. Pliidirõngas pörises, aga natuke vähem kui tõukeratas. Pliidirõngastega sõitsid ka tüdrukud. Peale selle mängiti vanal ajal veel keksu, hüppekooli, pallikooli, mädamuna, kulli ja peitust. Et teada saada, kes peitusemängus peab, loeti: üks-hee-le-val-ge-tuu-vi-len-das-üü-le-Ing-lis-maa-Ing-lis-maa-oo-li-luk-ku-pan-dud-luu-ku-võõ-ti-kat-ki-mur-tud-mii-tu-sep-pa-pea-vad-see-da-paa-ran-daa-ma-see-da-üt-led-sii-na! Kui lugejaks oli poiss, lisas ta: vaa-na-fa-ti-nii-na!

Tõnu

HOLGER PUKK

rannas

Päike paistis, laiad lained jooksid rannale. Tõnu oli veepiiril käpuli ja ehitas linna. Suurt uhket liivalinna kõrge müüri ja ümmarguste tornidega. Ümber linna jooksis veega täidetud kraav. Sellel oli kolm pulkadest silda. Need viisid kolme värava juude. Parajasti uuristas Tõnu salakäiku. Käigu kaudu pidi linnast välja halli kivi juurde pääsema.

Äkki ilmus Tõnu käe kõrvale suur paljas jalg. See vajus linnamüürile peale, astus kaitsekraavi umbe, muljus kaks silda liiva sisse tükkideks. Kohe tõusis jalg üles ja

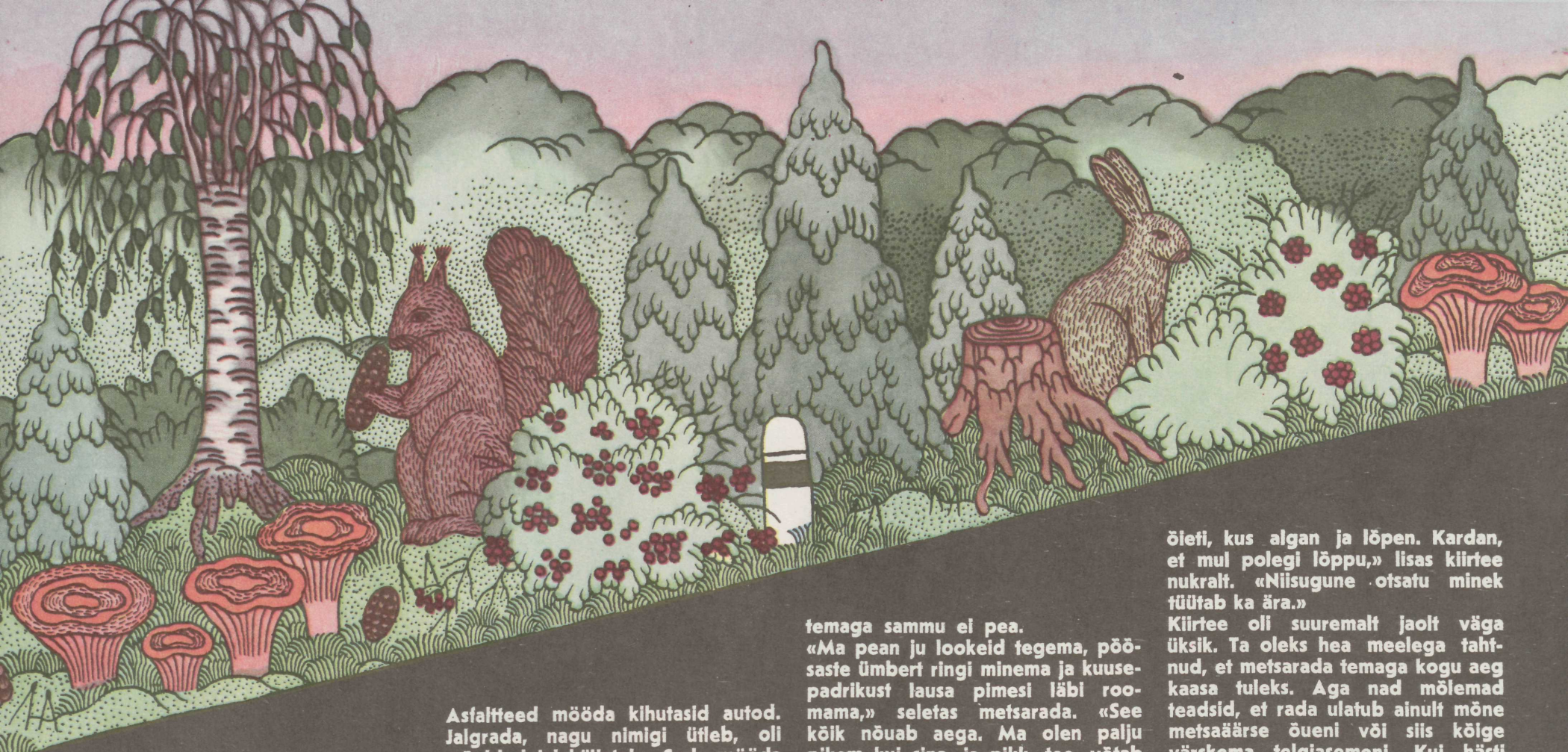
liikus läbi õhu edasi. Tõnu vaatas purustajale järele. Jalg kuulus mehele, kes hoidis üht naist käevangus ja rääkis naisele midagi ühtsoodu kõrva sisse.

Tõnu puhkes kõõksudes nutma.

Mees ja naine pöörasid ümber, nägid purustatud linna ja eks taipasid, millest see vihane nutt. Mees astus Tõnu juurde, võttis põlvpükste taskust läikiva metallrubla ja ütles: «Ma ostan su linna ära!»

Tõnu lõi põlglikult vastu mehe kätt. Läikiv raha lendas kõrges kaares merre. Mees vandus ja jooksis rahale vette järele. Tõnu vaatas natuke aega sinna poole, kus mees kätega põhjas sobras. Siis tundis Tõnu, et valus nutuisu on üle läinud. Nagu oleks too põlglik käeliigutus talle uut jõudu andnud, heitis Tõnu uuesti käpuli. Tema liivalinn ootas parandamist.

TEED

ASTA KASS

Mõnes kohas läksid nad tükk maad kõrvuti, siis kaugenesid teineteisest, kuni järgmises paigas teineteisele jälle päris käeulatusse tulid. Lai asfalttee oli noolsirge, männiokaste ja samblaga kaetud rada tegi lookeid ja kõverusi.

Asfaltteed mööda kihutasid autod. Jalgrada, nagu nimigi ütleb, oli mõeldud jakäljatele. Seda mööda sibas kärmas orav, otsides käppade vahelt pudenenud käbi. Vahel saku-
tas jäneseema pöõsa varjus oma üleannetut pojukest, et too enam metsaserva ei tuleks. Mõnikord sel-
satas männitüvede vahel põder ja ajaviiteks loendas möödakihutavaid autosid.

Liiklemist oli nii ühel kui teisel. Asfalttee oli sile, lai ja väga kiire. Ta nimetaski ennast kiirteeks. Muide, niisuguse nime all tundsid teda ka autojuhid.

Kiirtee pahandas vahel, et rada

temaga sammu ei pea.

«Ma pean ju lookeid tegema, pöö-
saste ümbert ringi minema ja kuuse-
padrikust lausa pimesi läbi roo-
mama,» seletas metsarada. «See
kõik nõuab aega. Ma olen palju
pikem kui sina ja pikk tee võtab
alati rohkem aega kui lühike.» Rada
ei hakanud rääkima, et ta eriti ei
kiirustagi.

Kiirtee imestas:

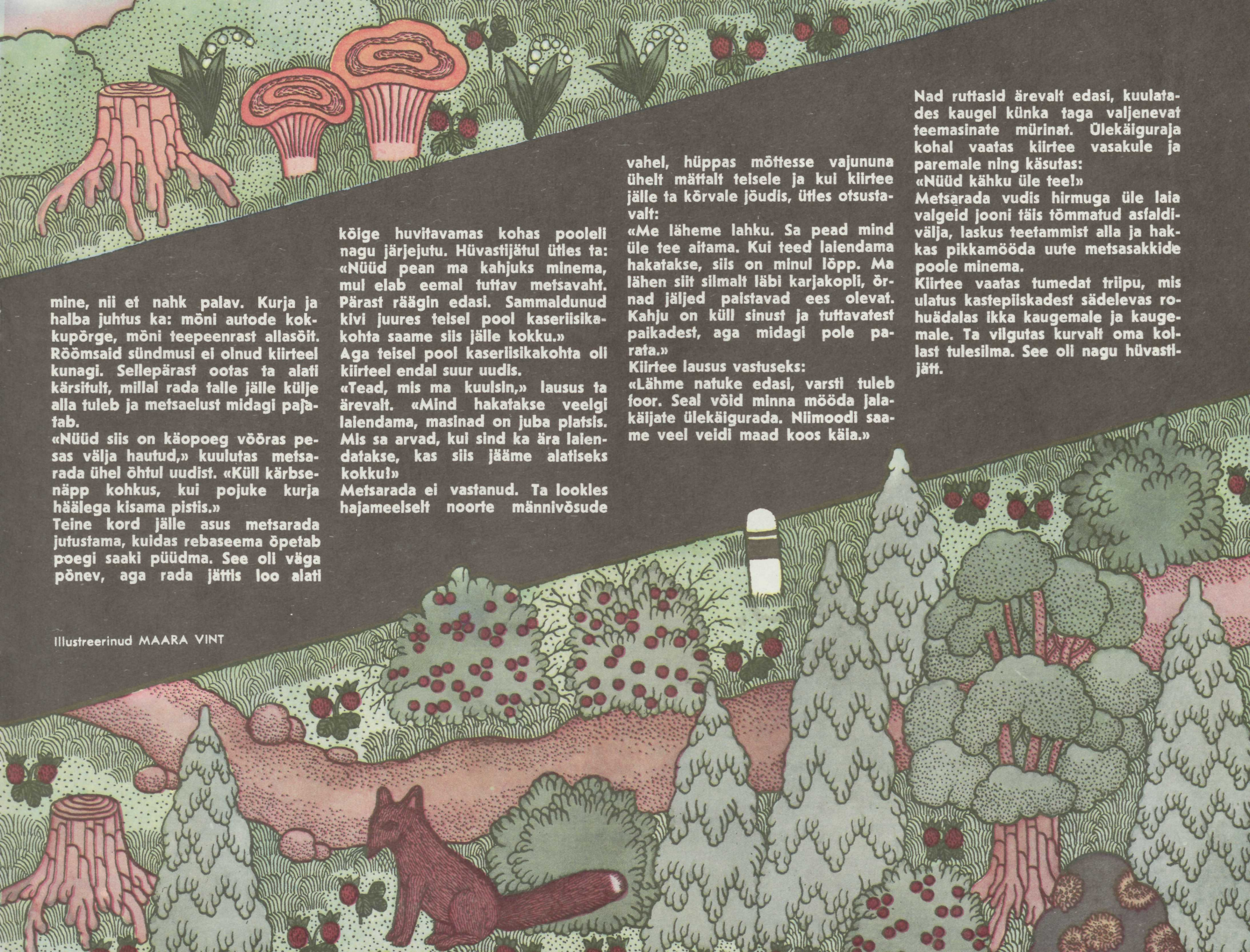
«Usud sa tõesti, et oled minust
pikem? Kui mets lõpeb, lõped ka
sina. Võib-olla ulatub sa veel mõne
metsaäärse maja õueni, aga siis on
lõpp ka. Linna sind kindlasti ei lasta.
Mina olen nii pikk, et ma ei teagi

õieti, kus algan ja lõpen. Kardan,
et mul polegi lõppu.» lisan kiirtee
nukralt. «Niisugune otsatu minek
tüütab ka ära.»

Kiirtee oli suuremalt jaolt väga
üksik. Ta oleks hea meelega taht-
nud, et metsarada temaga kogu aeg
kaasa tuleks. Aga nad mõlemad
teadsid, et rada ulatub ainult mõne
metsaäärse õueni või siis kõlge
värskema telgiasemeni. Kui hästi
läheb, siis tallavad uued matkajad
teda veel natuke pikemaks, aga
lõpmata pikk ta küll ei ole.

Kui oled nii kiire nagu mitmerea-
line kiirtee, siis ei jõua elust mingit
mõnu tunda. Kogu aeg üks kihuta-

mine, nii et nahk palav. Kurja ja halba juhtus ka: mõni autode kokkupõrge, mõni teepeenrast allasõit. Röömsaid sündmusi ei olnud kiirteel kunagi. Sellepärast ootas ta alati kärsitult, millal rada talle jälle külje alla tuleb ja metsaelust midagi pafatab.

«Nüüd siis on käopoeg võõras pesas välja hautud,» kuulutas metsarada ühel õhtul uudist. «Küll kärbsenäpp kokkus, kui pojuke kurja häälega kisama pistis.»

Teine kord jälle asus metsarada jufustama, kuidas rebaseema õpetab poegi saaki püüdma. See oli väga põnev, aga rada jättis loo alati

kõige huvitavamas kohas pooleli nagu järjejutu. Hüvastijätul ütles ta: «Nüüd pean ma kahjuks minema, mul elab eemal tuttav metsavaht. Pärast räägin edasi. Samaldunud kivi juures teisel pool kaseriisikakohta saame siis jälle kokku.» Aga teisel pool kaseriisikakohta oli kiirteel endal suur uudis.

«Tead, mis ma kuulsin,» lausus ta ärevalt. «Mind hakatakse veelgi laiendada, masinad on juba platsis. Mis sa arvad, kui sind ka ära laiendatakse, kas siis jääme alatiseks kokku!»

Metsarada ei vastanud. Ta lookles hajameelselt noorte männivõsude

vahel, hüppas mõttesse vajununa ühelt mäffalt teisele ja kui kiirtee jälle ta kõrvale jõudis, ütles otsustavalt:

«Me läheme lahku. Sa pead mind üle tee aitama. Kui teed laiendama hakatakse, siis on minul lõpp. Ma lähen siit silmalt läbi karjakopli, õrnad jäljed paistavad ees olevat. Kahju on küll sinust ja tuttavatest paikadest, aga midagi pole parata.»

Kiirtee lausus vastuseks:

«Lähme natuke edasi, varsti tuleb foor. Seal võid minna mööda jalkäljate ülekäigurada. Niimoodi saame veel veidi maad koos käia.»

Nad ruffasid ärevalt edasi, kuulatasid kaugel künka taga valjenevat teemasinate mürinat. Ülekäiguraja kohal vaatas kiirtee vasakule ja paremale ning käsutas:

«Nüüd kähku üle tee!»

Metsarada vudis hirmuga üle laia valgeid jooni täis tõmmatud asfaldivalja, laskus teetammist alla ja hakkas pikkamööda uute metsasakkide poole minema.

Kiirtee vaatas tumedat triipu, mis ulatus kastepiiskadest sädelevas rohuädalas ikka kaugemale ja kaugemale. Ta vilgutas kurvalt oma kollast tulesilma. See oli nagu hüvastijätt.

Kirikirimari

Eks ole fore sõna! Aga see polegi sõna, vaid väikese tüdruku nimi. See tõmmu mustasilmne tüdruk elab kaugel Sri Lankas, ilusal päikeselisel saarel. Kaardilt leiad selle väikese saare riigi India ookeanist India ranniku lähedalt. Tüdruku kodumajaks on palmilehtedest katusega onnike, millel pole aknaid ega uksi ning kus pole ka kööki. Sri Lanka on aasta läbi nii soe, et toitu võib keeta väljas.

Pildistanud ARVI KALK

Kirikirimari kodu ümber kasvavad kookospähklid, banaanid, ananassid, mangod ja igasugused muud lõunamaised puuviljad. Puuviljad koos vähese riisi ja kalaga ongi nende pere toit.

Kahe minutiga lippab Kirikirimari ookeani kaldale ja korjab siit ilusaid kollaseid, roosasid, pruune ja kirjusid läikivaid merikarpe. Kui need koos pruunide kõvade seemnetega nõõrile lükida, saab ilusa kaelaehte. Neid ostab meelstasti iga turist ning Kirikirimari saab niiviisi natuke oma peret aidata. Pliiatsid ja koolivihikud võib ta siis oma raha eest osta. Kirikirimari on viieaastane ja läheb tänavu kooli. Tal on lipski juba olemas. Sri Lanka koolilapsed kannavad valge koolivormi juurde lipsu, igal

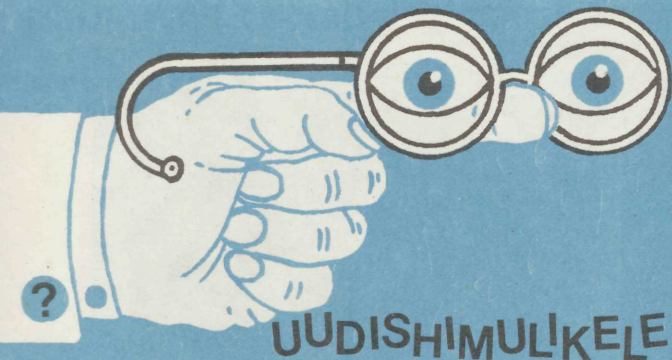
koolil ise värvi. Kirikirimari koolis peavad olema sinised lipsud. Praegu on Kirikimiril palju tööd. Suur ümmargune korv pea peale, ja ookeani kaldale pesema. Nelja pisiõe pesu on Kirikirimari hooleks.

Pesu ema abiga palmide vahele kuivama riputanud, kiirustab Kirikirimari appi kookospalmi kiust nõõri keerutama ja matte punuma. Neid matte pannakse onni põrandale ja kui õnneks läheb, müüakse ka turistidele.

«Nägemiseni, Kirikimiril!»

Nii puhtalt ja kaunilt, nagu oleks ta kogu aeg ainult sulaselget eesti keelt rääkinud, hõikab Kirikirimari kätt lehvitades: «Nägemisenil!»

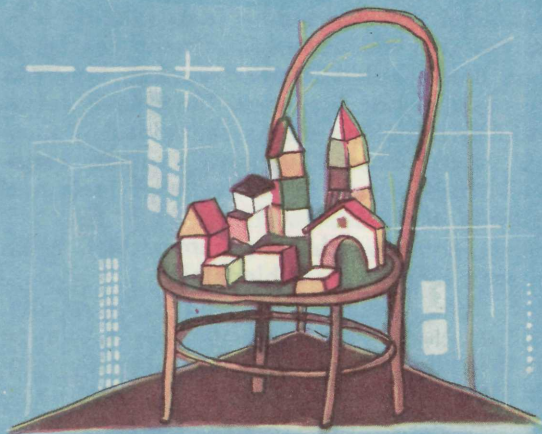
JUTA RENZER

UUDISHIMULIKELE

KAS TALLINN ON SUUR LINN!

On ja ei ole ka. Tallinn on Eesti suurim linn. Praegu elab Nõukogude Eesti pealinnas umbes 457 tuhat inimest. Kui Nõukogudemaa linnad suuruse järjekorras ritta seada, oleks Tallinn alles kuuekümnendal kohal. NSV Liidu suuremad linnad on Moskva (üle 8 miljoni elaniku), Leningrad (üle 4 miljoni) ja Kilev (üle 2 miljoni elaniku).

KUS ON EESTI KÕIGE SUUREM TEHAS VÕI VABRIK!

Narva linnas, puuvillakombinaat Kreenhoimi Manufaktuur, asutatud 1857. aastal, seega üle 120 aasta tagasi. Meie suurimas tekstiilivabrikus töötab rohkem kui 11 tuhat inimest. Nad teevad pesu-, kleidi-, mööbli-, dekoratiivriiet, ka froteerätikuid.

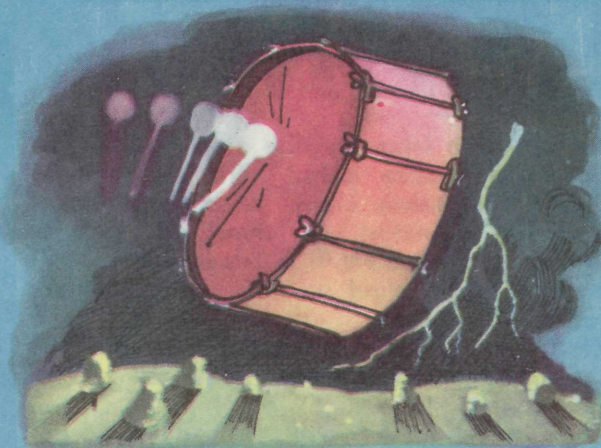
MIKS ÜHED AUTASUD ON ORDENID, TEISED MEDALID!

Orden on aumärk, riiklik autasu, mis antakse eriti väljapaistvate teenete eest. Nõukogude Liidu ordenitega võidakse autasustada vabariike, linnu, ettevõtteid, sõjaväeosi või üksikisikuid. Meie maa kõrgeim autasu on Lenini orden. Medal on samuti riiklik autasu. Medaliga autasustatakse neid, kes on silma paistnud sõjalise vaprusena, väga hea tööga, kes on teaduses, tehnikas, spordis suuri tegusid teinud. Ordeniga võrreldes on medali mõiste hoopis laiem. Medaleid võidakse välja lasta tähtsate sündmuste auks. On ka mälestusmedalid, suveniirmedalid. Medaleid kantakse harilikult rinnas, ent on ka laua- ja seinamedaleid. Kui keegi on autasustatud nii ordenite kui medallitega, tuleb need panna rinda kindlas järjekorras: kõige enne Lenini orden, siis Oktoobrirevolutsiooni orden, siis Punalipu, siis Tööpunalipu, Rahvaste Sõpruse orden ja teised. Medalid kinnitatakse rinda pärast ordeneid. Kui aga autasustatud on Kuldtähe medal või medal «Sirp ja Vasar», siis neid kantakse rinnal vasakul, ordenitest kõrgemal. Ordenite ja medallite asemel võib kanda ka vastavaid linte.

KAS MÜRISTAMINE ON OHTLIK!

Ei, müristamine pole ohtlik. Küll aga on ohtlik müristamisele eelnenud välgusähvatus. Välg ehk pikne on väga tugev elektrilöök, elektrisäde. See võib süüdata maju, lõhkuda suuri puid, teha muudki pahandust. Paljud inimesed teevad valesi, kui nad äikesevihma eest lähevad varjule suure puu alla. Välg võib puusse lüüa. On tähele pandud, et sageli lööb välg üksikult seisvasse tamme, haaba, kuuske, harvemini kaske, pärna. Väga harva on pikne purustanud vahtra või sarapuu. Äikesevihma ajal on ohtlik viibida mäekünkal, ujuda jões või järves. Ja veel: äikese ajal võib autosõitu rahulikult jätkata. Katsed on näidanud: kui välg ka autosse lööb, ei vigasta see autot ega selles sõitjaid.

Joonistanud REIN LAUKS

MIS ON EKSPERIMENT!

Kõige lihtsamalt öeldes: katse, katsetus. Kui mõnes tehases või kolhoosis katsetatakse mingit uut masinat, siis on see eksperiment. Eksperiment on ka iga kosmoselend, sest kosmonaudid teevad alati mitmesuguseid katseid, uurivad kosmost ja kosmoselaeva. Kui teadlased leiutavad uue ravimi ja katsetavad selle mõju, siis see on samuti eksperiment. Et eksperiment selgitab välja tõe, seepärast eksperimenteeritakse väga palju ja paljudel aladel.

LEHM

Maalaps saab lehmaga juba õige varakult tutvavaks. Linnalapse puhul võib see juhtuda hiljem. Kuid teises klassis käies loeb temagi loodusloo raamatust, et lehmil on saba ja sarved, et ta sööb rohtu ja annab piima. Ja et lehma laps on algul vasikas, aga suuremaks kasvades mullikas.

Vasikad, mullikad, lehmad ja pullid on kõik ühtekokku veised. Inimese hoole all elavad nad juba väga kaua. Ei olegi päris täpselt teada, millal meie veise eellane — kõrgejalgne pikkade etteulatuvate sarvedega metsloom tarvas — kodustati. Igatahes mitu tuhat aastat on sellest küll möödas.

Noores eas on veised väga uudishimulikumad loomad. Kui vasikate või mullikate vaateulatusse minna, jooksevad nad kõik külalist uudistama. Lehm eriti uudishimulik ei ole. Ta saaks nagu aru, et selleks ei ole tal mahti. Lehmil tuleb süüa ja süüa, muidu ei suuda ta palju piima anda.

Ja lehm sööbki tublisti. Aga mitte kogu aeg. Teda võib sageli näha niisama seismas ja justkui midagi nätsutamas. Või siis lamamas ja suud liigutamas. Kui lehm niimoodi teeb, öel-

Pildistanud ARVI KRIIS

dakse, et lehm mäletseb. Lehma magu koosneb neljast osast. Söömisel läheb rohi ainult kahte esimesse ossa just nagu panipaika. Mäletsemise ajal tõuseb allaneelatud rohi väikeste portsjonite kaupa uuesti suhu, tehakse korralikult peeneks ning see rändab siis juba mao kaugematesse osadesse.

Iseloomult on lehm rahulik ja leplik. Selle tõttu kasutati teda minevikus ka veoloomana. Kasutatakse veel praegugi mõnel kaugel majanduslikult vähearenenud maal. Aga need on erandjuhud. Tänapäeval on lehma peaülesandeks siiski piima anda.

Kui palju piima suudab lehm lüpsata?

See sõltub paljudest asjaoludest. Sellest, kuidas lehma söödetakse, aga veel rohkem tema tõuomadustest. Väandra katsesovhoosi katserühmas on lehmalt saadud ligemale 40 liitrit piima päevas. See on mitu korda rohkem, kui annab üks tavaline suurmajandi lüpsiloom. Piimaanni maailmarekord on aga veel palju kõrgem. Ameerikas friisi tõugu lehm Nolma lüpsis pärast teist poegimist 72 liitrit päevas. Teiste sõnadega: rohkem kui seitse lüpsikutäit.

Kui vanaks lehm elab?

Tark raamat entsüklopeedia teab rääkida lehmast, kes olla elanud nelikümmend aastat ja toonud ilmale kolmkümmend vasikat, kuid eks seegi ole omamoodi rekord. Tänapäeva veisekasvatuses on lehma eluiga seitse aastat, suurfarmis veelgi lühem. Suurfarmi loomad karjamaale ei pääse, aga liikumisvähesus teeb nad haigustele vastuvõtlikumaks.

Hobuse vanust vaadatakse hammastest. Mille järgi saab lehma vanust hinnata?

Lehma puhul hammastest suurt abi ei ole. Lehma ea reedavad sarved. Iga vasika sünniga tekib sarvedele väike pügalake. Nende järgi ütleb kohe, mitme poja emaga tegemist.

Et veiseid kasvatatakse terves maailmas, on veisetõugusid palju. Aretatakse ju kõikjal just niisuguseid loomi, kellele sobiksid hästi kohalikud tingimused. Eesti lehmadest on rohkem kui pool eesti punast tõugu veised. Kui sa näed aga tee ääres söömas musta-valgekirjusid lehma, siis need on eesti mustakirju tõugu loomad.

JÜRI RANT

VÄIKE VELI

Mul on kodus väike veli,
kes muud ei tee, kui norib tüli.
Ise hästi veel ei räägi.
Muna tema keeles numa,
hobune on ih-ha-haa.
Millal temast mees küll saab!

EGLE KÄOS,
Elva Keskkooli
1c klassi õpilane

«Minu koer» — joonistanud Toomas ALTNURME Nõmme Pioneirimajast

KOERAKE

Ma koera tahan endale,
kuid ema ütleb nii:
«Mul palju tööd ja tegemist
su koeraga on siis.»

Kui kooli lähed sina mul,
siis koeraga on asi hull.
Kes talle süüa annab
ja teda välja kannab!»

Ma asja üle mõtlesin
ja lõpuks välja ütlesin:
«Siiski koeraga on hea,
muidu nukrutsema pean.»

TRIIN HELME,
Tallinna 9. Keskkooli
11e klassi õpilane

KAIA LINKBERG,
Tartu 2. Keskkooli
111a klassi õpilane

ÕPETLIK LUGU

Kapsaaias jänes kapsaid söi,
Tiit ta kohe minema sealt löi.
Tema loomi silmaski ei salli,
ära ajab meie kassi kalli.

Löök veel jalaga ta siili.
Püüab kätte saada kiili.
Kiili kätte ta ei saa,
minema ju lendab ta.

Mesilastel järg on käes,
faru juurde Tiit nüüd läeb.
Pögenema varsti peab,
seda, miks, sa ise tead.»

MERIKE PETERSOO,
Kingissepa 1. Keskkooli
111a klassi õpilane

KARTAUTO

Kui ma olin nelja-aastane, ehitas isa
mulle kardi. Ta meisterdas mitu
kuud töökojas. Kevadel läksin esi-
mest proovisõitu tegema. Ma elasin
siis Säreveres. Seal on hea ringrada,
kus saab kiiresti sõita. Ka suured
poisid sõitsid. Kui tuli talv, käisin
sõbraga sõitmas, kelk kardil järel.
Kord sõitsin mina kardiga ja sõber
istus kelgul, siis jälle vastupidi.
Nüüd ma elan Tarbjal. Enne pidi
sõitma majade juures, nüüd tehti
garaaži ümber asfalttee. Kui vend
saab kevadel kolmeaastaseks, hak-
kab tema selle kardiga sõitma.
Minule tuuakse võistluskart. Üheksa-
aastasena võin juba võistleva minna.

HEIKKI HÖBEMÄGI,
Paide 1. Keskkooli
1c klassi õpilane

ÜLASED JA SINILILLED

Sinililled tärkasid siis, kui Maia
kevadel esimest korda jalgsi läbi
metsa kooli läks. Ta nägi neid kohe
ja mõtles: «Jääksid need lilled kogu
suveks õitsema!» Aga sinililled ei
saanud nii kaua õitseda. Kui Maia
mais pärast aktust koolist koju läks,
märkas ta sinilillede asemel teisi,
valgeid ja õrnu lilli. Maia käis juba
II klassis, sellepärast ta teadis, et
need on ülased. Ülased ja sinililled
ongi nüüd kevaditi Maia kõige
paremad sõbrad.

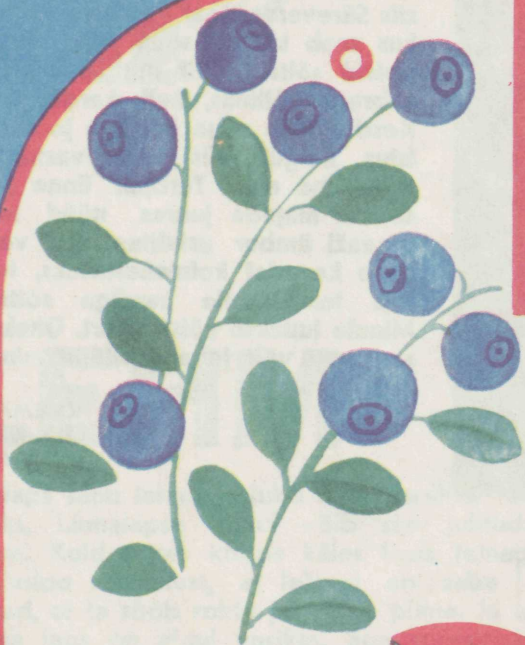
MEIE POSTIMEES

Kas teie tunnete oma maja posti-
meest?
Mina tunnen ja kogu meie küla tun-
neb ka. Onu Märt toob meile aja-
lehti, kirju ja «Tähekesi». Meie pos-
timees on väga hea ja tore. Tal on
valge habe. Suvel sõidab kaarikuga,
talvel on aga hobune saani ees. Ta
võtab mind alati sõidule, kui teda
teel kohtan. Kui vihma sajab, on
onu Märdil vihmavari pea kohal.
Küll ta on siis vahva, nagu ikka
päris postionu peabki olema.

MAARIKA VALK,
Kiltsi 8-kl. Kooli
II klassi õpilane

Marjakorvike

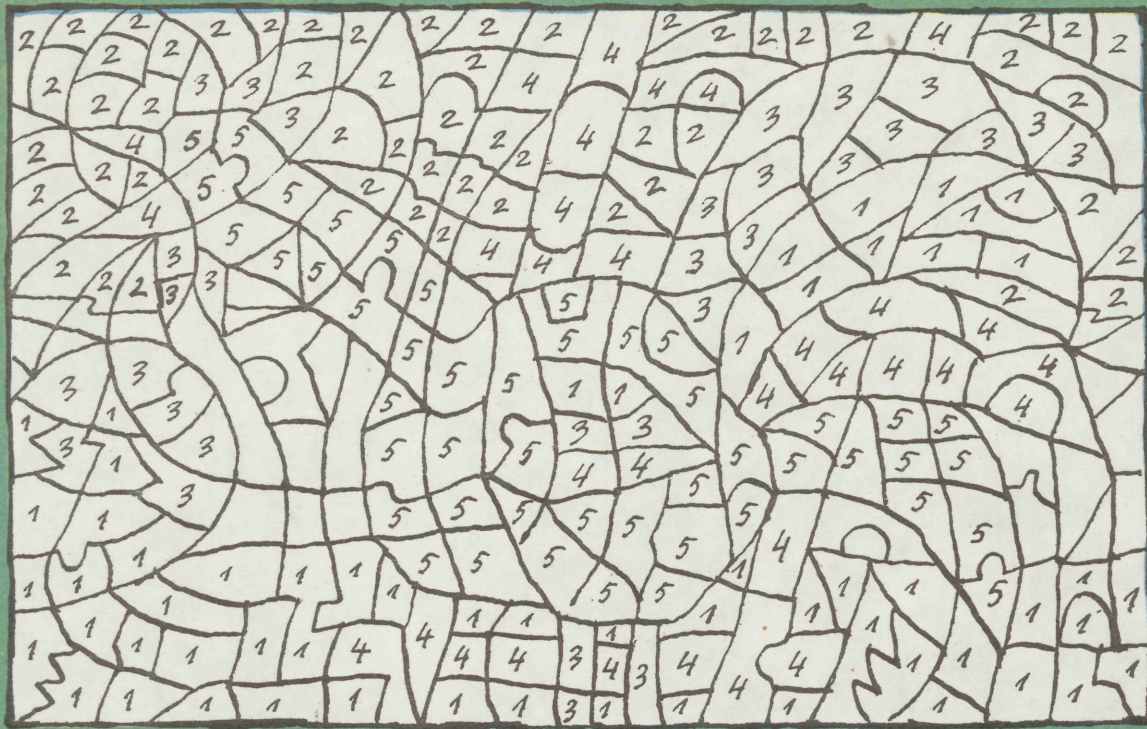
SELLEL LEHEKÜLJEL ON KORVI JA SANGA PINNALAOTUSED. KORVI PINNALAOTUSE KESKEL ON NÄIDISED. KANNA NEED KAKS KUJUTIST LÄBIPAISTVA PABERI ABIL PAKSEMALE JOONISTUSPABERILE. KOR-

VIKESSE KÜLJED KAUNISTA KAS JOONISTUSTE VOI VÄRVILISTE PABERITEGA. SIIS LÕIKA KORVI JA SANGA PIDEVAT JOONT MÕÖDA VÄLJA, KATKENDLIKKU JOONT MÕÖDA MURRA KÜLJED TAGASI, NULLIKESSESSE TORKA AUGUD JA PÕIMI NENDEST LÄBI

LÕNG VÕI PAEL. SANGA PISTA PAELTE VAHELT LÄBI NING SÕLMI PAELAD KINNI.
KORVIKE ONGI VALMIS. HEAD MARJAÕNNE!

Joonistanud LIINA KULLES

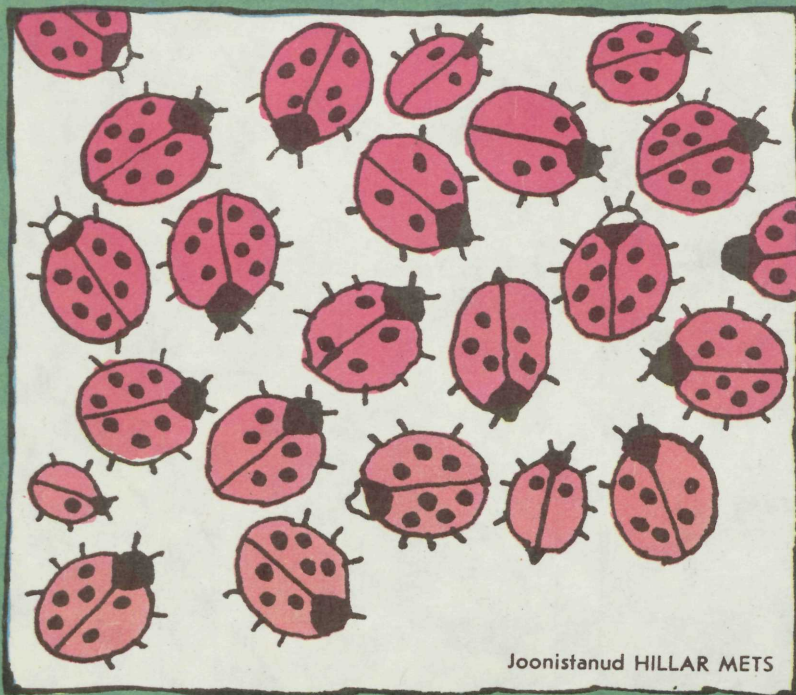
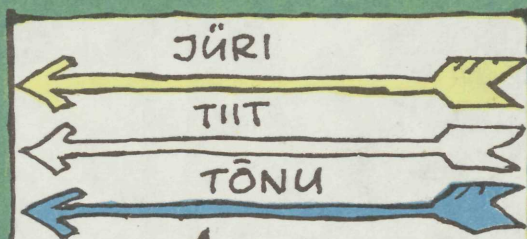

- 1 — ROHELINE
- 2 — SININE
- 3 — PUNANE
- 4 — KOLLANE
- 5 — PRUUN

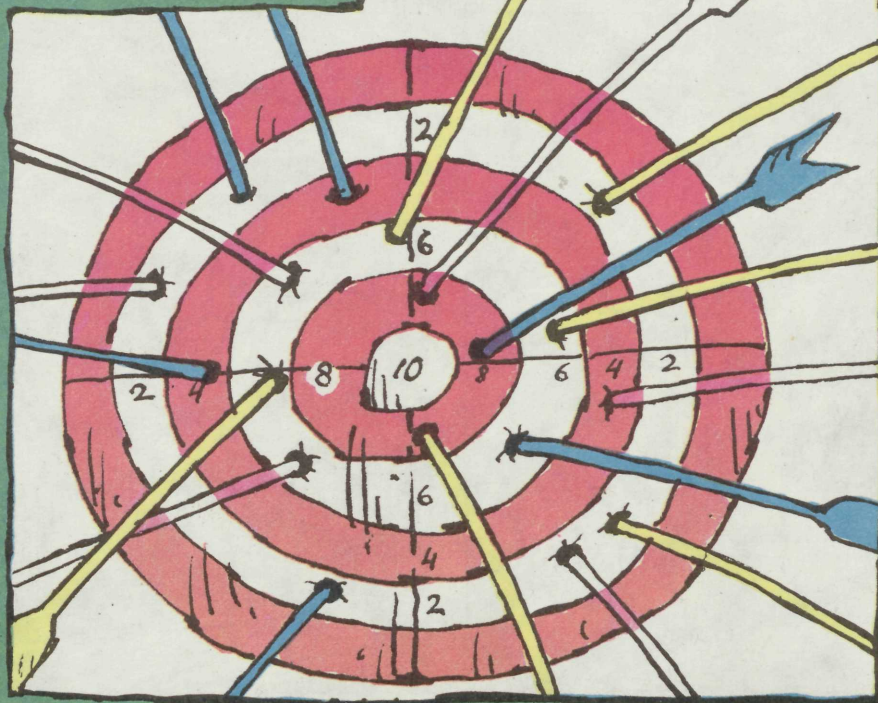
VÄRVI PILDI NUMMERDATUD OSAD ÄRA JA SAAD ÜHE SUVISE PILDI.

JÜRI, TIIT JA TÕNU ON TÄPSE SILMAGA POISID. KES NEIST ON KÕIGE TÄPSEM!

LEIA PILDILT KAKS ÜHESUGUST LEPATRIINUT.

Joonistanud HILLAR METS

Esikaanel JARÕNA ILO joonistus
«Suvemõõtted peas».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пионерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии. Таллин, 200090, Пярну маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР, Таллин, 200 101, Пярну маantee, 67-а. Цена 20 коп. Объем 2 печ. листа. Заказ 1584. Тираж 75 000.

ELKNÕ Keskmittee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 6 1982. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskmittee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 101, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, V. Kotkas, E. Mardi, H. Mänd, A. Piirma, J. Pirita, H. Rattiste. Telefonid: peatoimetaja E. Mardi 681-495, vastutav sekretär J. Pirita 681-497, vanemtoimetaja J. Rannap 681-497, kunstilise toimetaja J. Tammsaar 681-400, toimetaja A. Jürgens 681-538, toimetaja V. Variksaar 681-496, sekretär 681-400.

Laduda antud 29. 04. 1982. Trükkida antud 20. 05. 1982. Trükiarv 75 000. Orsetpaber nr. 1, 60x90/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,92. Tingivõitumiseid 8,0. MB-01744. Telemise nr. 1584. EKP Keskmittee Kirjastuse trükikoda. Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

